

- 1 Di Sarawak dan Sabah telah wujud beberapa bentuk pemerintahan tempatan yang tersusun dan tersendiri.
- (a) Apakah faktor-faktor yang menentukan bentuk pemerintahan tersebut?

Faktor yang menentukan bentuk pemerintahan tersebut berdasarkan kawasan iaitu pesisir , muara sungai dan geografi pedalaman pantai

- (b) Nyatakan bentuk pemerintahan kepimpinan kesukuan yang diamalkan di Sarawak.

Di kawasan pedalaman Sarawak, terdapat kepimpinan yang berbeza daripada kawasan Muara Sungai. Setiap kaum mempunyai ketua tersendiri. Setiap ketua bebas daripada kawalan mana-mana kuasa dari luar. Pemimpin mereka dikenali dengan gelaran tertentu. Contohnya bagi kaum Iban, Kelunan Maren atau Hipun Mayan bagi kaum Kayan, Peran Kepo bagi kaum Kenyah dan Laih Rayeh bagi kaum

Tuai Rumah

Kelabit

kesukuan

- (c) Sesebuah kerajaan perlu mempunyai sistem pemerintahan yang mantap. Jelaskan.

Sesebuah kerajaan perlu mempunyai sistem pemerintahan yang mantap kerana ia akan menjamin sesebuah negara. Hal ini akan menjadikan pentadbiran sesebuah kerajaan lebih dan teratur. Contohnya, sistem pemerintahan yang mantap akan mewujudkan sesebuah kerajaan. Kesannya, keamanan membawa kepada kestabilan politik dalam sesebuah negara.

sistematik

keamanan

kedaulatan

- 2 Penghasilan barang kesenian merupakan salah satu keunikan masyarakat di Sabah.

- (a) Nyatakan hasil kesenian masyarakat di Sabah.

Antara hasil kesenian masyarakat di Sabah ialah kain (Inavol dan Dastar), kraf tangan (Tayen, Wakid dan Buan) dan (Guuk, Badi' dan Pida'). pertukangan tenunan

- (b) Jelaskan fungsi hasil kraf tangan kepada masyarakat di Sabah.

Wakid digunakan untuk membawa barang . untuk membawa hasil dari kebun dan barang hantaran perkahwinan. Buan untuk tempat menyimpan

Tayen

barang

besar

- (c) Pada pendapat anda, mengapakah kita perlu mengekalkan warisan hasil kesenian dalam sesebuah masyarakat?

Pada pendapat saya, kita perlu mengekalkan warisan hasil kesenian dalam sesebuah masyarakat supaya hasil seni tersebut menjadi sesebuah masyarakat. Generasi akan datang akan dapat dan mengetahui hasil kesenian tersebut. Contohnya, hasil kraf tangan masyarakat Sarawak dan Sabah turut di luar negara. Oleh itu, hasil kesenian tersebut akan menjadi identiti dan masyarakat yang menghasilkannya.

mengenal

identiti

kebanggaan

dijual

BAHAGIAN C

1 Sejak sebelum Masihi, penduduk di pesisir pantai Sarawak dan Sabah telah mempunyai hubungan dengan Alam Melayu.

(a) Jelaskan bukti hubungan tersebut.

pelabuhan

pesisir

Funan

tembikar

Bukti Penduduk di [] pantai Sarawak dan Sabah telah mempunyai hubungan dengan Alam Melayu ialah kemunculan pusat pembuatan []. Contohnya Gua Niah, Sarawak dan Bukit Tengkorak di Semporna, Sabah. Masyarakat menjalankan kegiatan perdagangan dengan kawasan luar. Contohnya, penduduk Bukit Tengkorak telah menjalankan kegiatan perdagangan dengan kawasan luar Sabah.

Wujudnya pelabuhan yang menjadikan tempat mengeksport besi ke [] dan Champa. Contohnya [] di utara Sabah, iaitu Chu-Po

(b) Jelaskan kesan hubungan Sarawak dan Sabah dengan kerajaan Alam Melayu.

OMG
m.s.
107,
108
D
S
K
P
(A, E)

Kemajuan pesat [] di Sarawak dan Sabah pada ketika itu menjadi tarikan kepada kerajaan di Alam Melayu untuk meluaskan pengaruhnya. Ini menyebabkan beberapa kawasan di pesisir pantai [] yang merupakan zon tamadun Melayu menerima pengaruh kerajaan di Alam Melayu. Contohnya, kerajaan [] pernah meluaskan pengaruhnya di selatan Sarawak bagi mengawal perdagangan di Laut China Selatan.

Berlakunya penyebaran kuasa oleh Kesultanan Melayu Brunei, kerajaan ini telah muncul dan menjalin persahabatan dengan kerajaan Sambas. Sarawak dan Sabah juga dipengaruhi oleh kedatangan agama Hindu, Budha dan []. Pengaruh ini dibawa secara tidak langsung oleh kerajaan di alam Melayu. Contohnya penemuan patung Ganesha di Limbang.

Srivijaya

Islam

barat laut

perdagangan

(c) Pada pendapat anda, mengapakah sesebuah kerajaan perlu mengadakan hubungan luar dengan negara lain?

Pada pendapat saya, sesebuah kerajaan perlu mengadakan hubungan luar dengan negara lain.

Antara sebab-sebabnya ialah untuk menyebarkan pengaruh dan mendapat jaminan [].

Sesebuah negara akan mencari kerajaan yang lebih kuat untuk bernaung bagi mengelakkan ancaman kerajaan lain. Contohnya Malaysia mengadakan hubungan luar dengan negara yang lebih kuat seperti China dan Amerika Syarikat supaya dapat menjamin keselamatan negara. Oleh yang demikian, kita dapat mengekalkan [] negara.

Selain itu, sesebuah kerajaan juga perlu mengadakan hubungan luar untuk kepentingan [] untuk memajukan ekonomi negara. Contohnya, Malaysia menjalin hubungan luar dengan China kerana mempunyai pasaran yang luas. Dengan itu, bidang perdagangan negara kita akan lebih maju dan dapat menjana lebih [] negara.

pendapatan

keselamatan

perdagangan

kedaulatan

2 Di Sarawak dan Sabah telah wujud beberapa bentuk pemerintahan tempatan yang tersusun dan tersendiri.

(a) Jelaskan bentuk-bentuk pemerintahan di Sarawak.

Di Sarawak terdapat kepimpinan kesukuan. Setiap kaum mempunyai ketua yang bebas daripada kawalan mana-mana kuasa luar. Contohnya, masyarakat mempunyai ketua mereka sendiri yang dikenali sebagai Tuai Rumah.

Kepimpinan Lembah, ada 2 jenis iaitu Kerajaan dan Wakil Raja. Bagi kepimpinan Kerajaan, wujudnya interaksi antara kerajaan ini dan kerajaan luar. Manakala bagi kepimpinan Wakil Raja, pergerakan dan penduduk di Alam Melayu telah membawa perubahan tamadun yang lebih tinggi.

Sungai

pedalaman

penghijrahan

Iban

(b) Bincangkan kepimpinan lembah sungai di Sabah.

Kepimpinan kawasan lembah sungai di Sabah terdedah kepada pengaruh kesultanan Melayu menerusi wakil Brunei, wakil Sulu dan ketua bebas. Wakil, pengaruh dari Brunei dan Sulu adalah menerusi wakil-wakil raja. Kuasa pemerintah wakil raja ini adalah dalam aspek, menjaga keamanan dan kebajikan penduduk. Mereka juga akan mengutip daripada penduduk dan aktiviti perdagangan.

Ketua, diketuai oleh ketua bebas, mereka mentadbir wilayah di muara sungai. Ketua-ketua bebas di Sabah terdiri daripada Syarif Osman yang menguasai kawasan Kota Marudu dan Datu Kurunding yang menguasai kawasan Tungku.

cukai

kehakiman

bebas

Raja

(c) Pentadbiran yang sistematik sangat penting kepada sesebuah negara. Bincangkan.

Pentadbiran yang sistematik sangat penting kepada sesebuah negara kerana ia dapat mengekalkan dan kebajikan rakyat terjamin. Tiada rusuhan atau pergaduhan antara rakyat akan berlaku. dengan ini negara akan tanpa sebarang masalah. Pentadbiran sistematik juga penting untuk negara. Jika negara aman, para pelabur akan yakin untuk datang melabur di negara kita. Apabila ramai pelabur ingin bekerjasama ekonomi dengan negara kita, negara kita akan lebih maju.

memajukan

ekonomi

keamanan

harmoni